

ת"פ 61256/09/16 - מדינת ישראל נגד גדעון מורן - נדון, עופר איתן

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו
ת"פ 61256-09-16 מדינת ישראל נ' מורן ואח'

לפני כב' השופט בני שגיא

המאשימה מדינת ישראל על-ידי ב"כ עו"ד עידו שוורץ, עו"ד סתיו גינת

נגד הנאשם 1. גדעון מורן - נדון
2. עופר איתן על-ידי ב"כ עו"ד אסף ברם ועו"ד אורי בר-משה

גזר דין

כללי

1. נאשם 2 (להלן - **הנאשם**) הורשע במסגרת הסדר טיעון, שגובש בתום הליך גישור, בעבירה של שימוש במידע פנים שמקורו באיש פנים, לפי סעיף 52ד לחוק ניירות ערך, התשכ"ח - 1968. הסדר הטיעון כלל את תיקונו של כתב האישום, וכן הסכמה עונשית לפיה יוטל על הנאשם מאסר מותנה, כאשר לתביעה האפשרות לעתור אף להטלת קנס.

לציין כי ביום 25.7.17, ובמסגרת הסדר טיעון, ניתן גזר הדין בעניינו של נאשם 1 (להלן - **מורן**), במסגרתו הוטלו עליו 8 חודשי מאסר בפועל, 12 חודשי מאסר על תנאי וקנס בסך ₪450,000.

כתב האישום המתוקן

2. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, הנאשם שימש בתקופה הרלוונטית כסמנכ"ל פיתוח עסקי בחברת אזימוטליין פתרונות פיננסיים בע"מ (להלן - **אזימוטליין**) שעסקה בפעילות מסחר בשוק ההון, במתן שירותי ברוקראז' ובמתן שירותי בנקאות להשקעות, וכן כיהן בה כדירקטור והיה אמון על תחום הבנקאות להשקעות. 40% ממניותיה של אזימוטליין הוחזקו על-ידי חברה שהייתה בשליטת בנו של מורן ואילו 36% ממניותיה הוחזקו על-ידי אלון בכור, ששימש בתקופה הרלוונטית כמנכ"ל אזימוטליין.

מורן הוא יזם ויועץ כלכלי בעל ידע רב בתחום שוק ההון, פעיל בו, אשר כיהן בתקופה הרלוונטית לכתב האישום

עמוד 1

במגוון תפקידים בחברות ציבוריות ופרטיות, בין היתר - כיו"ר דירקטוריון איזמוטליין.

לתפיסת הנאשם, בתקופה הרלוונטית מורן היה הממונה עליו באיזמוטליין בכל הנוגע לתחום הבנקאות להשקעות, וזאת בהתבסס על מעמדו של מורן כיו"ר דירקטוריון איזמוטליין, החזקת מניות החברה בידי בנו, יוני מורן, ופעולות ניהול שונות בהן נקט מורן.

חברת זוקו שילובים בע"מ (להלן - **זוקו**) הייתה בתקופה הרלוונטית חברה ציבורית, החל מיום 19.7.10 ועד למחיקתה מהמסחר בבורסה ביום 20.7.12 (לאחר השלמת הצעת רכש), נסחרו מניות החברה ברשימת השימור של הבורסה. זוקו נסחרה ברשימת השימור בשל שיעור נמוך של אחזקות ציבור, בסך 5.19%, שהיה נמוך מאחד מהתנאים המינימליים הנדרשים לצורך מסחר רגיל ברשימה הראשית. כמניה הכלולה ברשימת השימור של הבורסה, נסחרו מניותיה של זוקו בשני שלבי מסחר בלבד, שלב טרום פתיחה ושלב הפתיחה. על רקע היותה של זוקו ברשימת השימור, סבלו מניות זוקו מבעיית נזילות וסחירות, וכפועל יוצא ירד ערכן ושווין. ביום 24.5.12 הוציאה זוקו דיווח מידי כי התקבלה הודעה מן הבורסה, לפיה בהתאם להוראות תקנון הבורסה ובהתאם להחלטת דירקטוריון הבורסה מיום 15.7.10, אם לא יתקיימו התנאים לחידוש המסחר במניות החברה ברשימה הראשית עד ליום 18.7.12, הן תימחקנה מן המסחר בבורסה ביום 20.7.12.

עו"ד עודד גולדשטיין (להלן - **עו"ד גולדשטיין**), היה בתקופה הרלוונטית בעל משרד עורכי דין עצמאי אשר עסק, בין היתר, בתחום שוק ההון, בליווי עסקאות וייצג בעלי אג"ח מול חברות ציבוריות. בתקופה הרלוונטית התקיימו בין עו"ד גולדשטיין לחברת איזמוטליין יחסי עו"ד-לקוח בעניינים שונים הקשורים לאיזמוטליין, ובין היתר, התקיימו ביניהם יחסי עו"ד-לקוח בעניין המגעים שקיים עו"ד גולדשטיין מול חברת זוקו, הכל כמפורט להלן.

איזמוטליין ובני וייצמן (להלן - **וייצמן**) היו בתקופה הרלוונטית בעלי מניות מיעוט מקרב הציבור בזוקו. הנאשם קישר בין וייצמן לבין עו"ד גולדשטיין, לצורך מציאת פתרון לבעלי מניות המיעוט מקרב הציבור בזוקו, שאף חברת איזמוטליין כאמור נמנתה עמם. בנסיבות אלה, החל עו"ד גולדשטיין, במחצית שנת 2011, במגעים מול חברת זוקו למציאת פתרון.

בתחילת שנת 2012 חלה התקדמות במגעים מול זוקו. במסגרת זו התקיימו מספר פגישות ושיחות בהשתתפות מנכ"ל זוקו, סמנכ"לית הכספים בזוקו ועו"ד גולדשטיין. בפגישות אלו דנו הצדדים יחדיו במתווה לפתרון בעיית מניות המיעוט. הפתרון שאותו העלה עו"ד גולדשטיין היה כי תבוצע הצעת רכש, במסגרתה ירכשו ההחזקות של בעלי מניות המיעוט במחיר המגלם שווי מניה לפי 1.25 משווי ההון העצמי של החברה.

במהלך החודשים מרץ ואפריל 2012 חלה התקדמות בשיחות בין הצדדים, ולאחר שהתקבל אישור בעל השליטה של זוקו לכך, ניהלו הצדדים משא ומתן על מחיר הצעת הרכש. נציגי זוקו עדכנו את עו"ד

גולדשטיין כי בעל השליטה נתן את אישורו לביצוע הצעת הרכש במחיר שינוע סביב הונה העצמי של זוקו והנושא הועבר לבדיקת היועצת המשפטית של החברה. נציגי זוקו עדכנו את עו"ד גולדשטיין כי הצפי הוא שההצעה תאושר במחיר זה, הגבוה בעשרות אחוזים מהמחיר שבו נסחרה המניה.

בחודש מאי 2012 חלה התקדמות נוספת בשיחות בין הצדדים ולאחר בדיקתה של היועצת המשפטית את הצעת הרכש במחיר הנע סביב הונה העצמי של החברה, הוחלט להעביר את ההצעה לאישור הדירקטוריון הקבוע לסוף החודש. בישיבת הדירקטוריון מיום 30.5.12 נדונה הצעת הרכש במחיר הנע סביב הונה העצמי של החברה. נציגי זוקו עדכנו את עו"ד גולדשטיין כי הצפי הוא שההצעה תאושר על-ידי הדירקטוריון במחיר זה, וביום 3.6.12 נתן הדירקטוריון את אישורו הפורמלי לביצועה וההצעה פורסמה בדיווח מידי. המחיר שבו בוצעה הצעת הרכש היה גבוה בעשרות אחוזים מהמחיר שבו נסחרה המניה באותה העת, וגילם פרמיה משמעותית על מחיר המניה בשוק.

בתקופה הרלוונטית לכתב האישום ועד למועד פרסום הדוח המידי בעניין הצעת הרכש להלן, היה המידע בדבר המגעים לפתרון בעיית מניות המיעוט, הצעת הרכש, המשא ומתן לגביה, והמגעים לכריתתה, מידע על התפתחות בחברה, על שינוי במצבה, ועל התפתחות או שינוי צפויים, אשר לא היה ידוע לציבור באותה העת, ואשר אילו נודע לציבור היה בו כדי לגרום לשינוי משמעותי במחיר ניירות הערך של זוקו. ככזה הווה המידע האמור, בטרם גולה לציבור, "מידע פנים" כהגדרתו בחוק ניירות ערך (להלן - **מידע הפנים בזוקו**).

בתקופה הרלוונטית הייתה לעו"ד גולדשטיין נגישות למידע הפנים בזוקו מתוקף קשריו עם זוקו ואנשי פנים בה. במסגרת הטיפול בענייני זוקו, עדכן עו"ד גולדשטיין באופן שוטף את הנאשם, על אודות מידע הפנים בזוקו וכן התייעץ עימו מכוח תפקידו באזימוטליין והיותה לקוח שלו. הנאשם עדכן מעת לעת את מורן בעניין מידע הפנים בזוקו.

בשעה שהיה בידיהם מידע הפנים בזוקו, פנה מורן לנאשם בבקשה שהאחרון יסייע באיתור חבילת מניות של זוקו עבור צד ג'. הנאשם הזהיר את מורן לבל ירכוש את המניות עבור עצמו, ובהמשך פנה לאגנליסט הראשי של איילון בודעו שאיילון מחזיקה במניות של זוקו, מסר לו שיש לו מישהו שמעוניין לקנות מניות זוקו, והביא לקשירת עסקאות בין הצדדים.

כפועל יוצא מכרה איילון מניות זוקו בעסקאות מתואמות בבורסה לחשבונותיו של מורן, וזאת בכמות של 61,428 ע"נ בשער 679.5 בסכום של 417,403 ₪ בימים ה- 29.5.12 וה- 31.5.11. בנוסף, רכש מורן במהלך המסחר בבורסה 47,572 ע"נ מניות, בסכום של 323,251 ₪ מצדדים שלישיים.

הנאשם מסר למורן את מידע הפנים בזוקו כשהיה לו יסוד סביר להניח כי מורן יעשה שימוש בו לצורך עסקה לעצמו או לאחר.

כשבידיו מידע הפנים בזקוק, וביודעו כי מידע הפנים הגיע לידי ממש פנים בחברה, ביצע מורן בימים 29.5.12 - 31.5.12, רכישות של מניות זקוק, שהיו חריגות ביחס להחזקותיו וביחס לנפח המסחר במניה בתקופה הרלוונטית, כמפורט להלן: ביום 29.5.12 - 50,000 ע.ג. בשער 679.5 בסכום של 339,750 ₪. ביום זה היוו הרכישות בחשבונות מורן כ- 94% מהמחזור היומי שעמד על 360,135 ₪; ביום 31.5.12 - 59,000 ע.ג. בשער 679.5 בסכום של 400,905 ₪. ביום זה היוו הרכישות בחשבונות מורן כ- 80% מהמחזור היומי שעמד על סך 424,851 ₪.

בלילה של יום ה- 3.6.12 הוציאה זקוק לראשונה דיווח מידי לציבור בדבר הצעת הרכש. זקוק יצאה בהצעת רכש רגילה לרכישת עד 1,105,435 מניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.ג. כל אחת אשר היוו נכון לתאריך ההצעה כ- 5.19% מהונה המונפק והנפרע של החברה במחיר 8.8466 ₪ לכל מניה. מחיר זה היה גבוה בכ- 30% משער המניה בבורסה במועד פרסום הדיווח. ביום 3.6.12 טרם פרסום דבר הצעת הרכש, עמד מחיר המניה בבורסה על 679.5 ולא בוצעה אף עסקה במניה. ביום 4.6.12 בעקבות הדיווח קפץ מחיר המניה ל- 850 תוך עליית שער של 25%, במחזור מסחר וכמות עסקאות חריגות בהיקפן. מורן נענה להצעת הרכש של זקוק והפיק רווח בסך של כ- 218 אלף ₪ בשל השימוש שעשה במידע הפנים. ביום 20.7.12 נמחקה חברת זקוק מהמסחר בבורסה לאחר השלמת הצעת רכש מלאה מטעמה.

בקשתם המשותפת של הצדדים לכיבוד הסדר הטיעון

3. הן ב"כ התביעה והן ב"כ הנאשם עמדו בטיעוניהם על נסיבותיו המיוחדות והחריגות של כתב האישום, ועל ההצדקות השונות לכיבוד הסדר הטיעון.

בא כוח המאשימה, עו"ד שוורץ, ציין בטיעונו כי לצד העובדה כי מידע הפנים היה מהותי (כפי שניתן לראות מעליית השער ביום הדיווח), וכי הנאשם פעל אף כמתווך, הרי מדובר במקרה חריג ביחס למרבית התיקים בהם מוגשים כתבי אישום בגין עבירות של שימוש במידע פנים, וזאת בהינתן העובדה כי היסוד הנפשי של הנאשם ביחס לאפשרות כי מורן יעשה שימוש במידע הפנים היה ברמת "יסוד סביר להניח", הפחות מידיעה ממש. התובע אף ציין כי **"הייתה זיקה מסוימת בין חלק מהמידע שנמסר לבין מערכת היחסים המקצועית שהתקיימה בין הנאשם למקבל המידע, ושבמסגרת עסקת התיווך, נמסר לנאשם כי מניות אלה הן עבור צד ג', והנאשם אף הזהיר את מר מורן, לבל ירכוש את המניות עבור עצמו"**.

באי כוח הנאשם, עו"ד ברם ובר משה, הסבירו כי המידע המדובר התקבל מאדם לגיטימי, בדרך לגיטימי, ואף הועבר על ידי הנאשם למורן (שהיה, כזכור, יו"ר הדירקטוריון) בצמוד לאזהרה לבל ירכוש את המניות עבור עצמו, אף שהנאשם חשד כי מורן עלול לנהוג כך, ומכאן יש להסיק כי המקרה מצוי, מבחינת רף החומרה, במקום הנמוך ביותר. נימוק נוסף בהקשר זה מצאו באי כוח הנאשם בעובדה, שעליה אין חולק, כי הנאשם לא צריך היה להפיק רווח כספי כלשהו כתוצאה מהעברת המידע, וממילא

לא הפיק כזה.

עוד פורטו נתוניו של הנאשם - מצבו משפחתי, שירותו הצבאי, פועלו ותרומתו לשוק ההון, העובדה כי בעקבות הגשת כתב האישום "נעצרו חייו", קריסתו הכלכלית (מתקיים מקצבת אבטלה בסך 2,800 ₪), חוסר הוודאות לגבי עתידו, והתנדבותו לאורך השנים בעמותת "פתחון לב".

ב"כ הצדדים התייחסו בטיעוניהם אף לסוגית הקנס ואף הגישו פסיקה, כאשר לשיטת עו"ד שוורץ יש מקום להטיל קנס בהיקף של עשרות אלפי שקלים, ואילו לשיטת עוה"ד ברם ובר משה, ונוכח מגוון הנתונים שהציגו, יש מקום להימנע מהטלת קנס או לחילופין - להסתפק בקנס בהיקף של אלפי שקלים בלבד.

דיון והכרעה

4. לאחר שבחנתי את עובדות כתב האישום המתוקן, ונתתי דעתי לטיעוני הצדדים ולפסיקה הנוהגת, ראיתי לקבוע כי הסדר הטיעון מתיישב עם עקרון ההלימה, משקף את העונש המתאים במתחם העונש ההולם, ונותן ביטוי לנסיבותיו הייחודיות של המקרה ולנתוניו הייחודיים של הנאשם.

להלן נימוקי:

היותו של המקרה חריג בנוף "תיקי מידע הפנים" אינו במחלוקת בין הצדדים, ובהינתן העובדה כי המידע התקבל אצל הנאשם בדרך לגיטימית ובמסגרת תפקידו, חריגות המקרה מוצאת ביטוי במספר מישורים:

ראשית, נסיבות העברת המידע חייבות להיבחן גם על רקע מעמדו של הנאשם בחברה אל מול מעמדו של מורן - יו"ר הדירקטוריון.

אזכיר בהקשר זה כי גם לשיטת המאשימה, הייתה זיקה מסוימת בין חלק מהמידע שנמסר לבין מערכת היחסים המקצועית שהתקיימה בין הנאשם למורן.

בנוסף, בכתב האישום צוין, ולדברים חשיבות של ממש, כי: **"לתפיסת הנאשם, בתקופה הרלוונטית מורן היה הממונה עליו באזימוטליין בכל הנוגע לתחום הבנקאות להשקעות, וזאת בהתבסס על מעמדו של מורן כיו"ר דירקטוריון אזימוטליין, החזקת מניות החברה בידי בנו, יוני מורן, ולאור פעולות ניהול שונות בהן**

נקט מורן" (סעיף 5 לכתב האישום).

במילים אחרות - לא ניתן לגזור גזירה שווה ברמת החומרה בין סיטואציה אפשרית של מסירת מידע פנים לצד ג' שאינו קשור לפעילות החברה לבין נסיבותיו הייחודיות של המקרה שבפניי בהן העברת חלק מהמידע הייתה עם זיקה מסוימת למערכת היחסים המקצועית שהתקיימה בין הנאשם למורן, שהחזיק בתפקיד רשמי (ובכיר) ועל פי תפיסת הנאשם היה הממונה עליו בחברה;

שנית, מורן פעל בצורה פוזיטיבית על מנת להטעות את הסובבים אותו בדבר כוונותיו, באופן שהציג בפני הנאשם מצג כוזב לפיו הוא (מורן) מעוניין באיתור חבילת מניות של זקו עבור צד ג';

שלישית, לנאשם אמנם היה יסוד סביר להניח, אולם אין חולק שלא ידע בוודאות כי מורן מתכוון לרכוש את מניות זקו עבור עצמו. בהקשר זה ניתן לראות כרלוונטי את הפער המשמעותי בין עבירה של שימוש במידע פנים **בידי** איש פנים לפי סעיף 52ג' שעונשה עד 5 שנות מאסר, לבין העבירה הפחותה בחומרתה בה הורשע הנאשם - עבירה של שימוש במידע פנים **שמקורו** באיש פנים שעונשה עד שנתיים מאסר.

רביעית, הנאשם **הזהיר** את מורן לבל ירכוש מניות זקו עבור עצמו;

חמישית, הנאשם לא צריך היה להפיק רווח כספי כלשהו כתוצאה מהעברת המידע, וממילא לא הפיק כזה.

צבר העובדות המפורטות, שאינן במחלוקת, מתארות את טעותו של הנאשם, אך ממחישות היטב מדוע טעות זאת נמצאת ברף התחתון ביותר הקיים, הרחוק מרחק מזרח ממערב מאותה פעילות מתוכננת ומתוחכמת שאפיינה את מעשיו של מורן.

5. די לכאורה באמור לעיל על מנת להצדיק את אימוץ הסדר הטיעון באופן שאסתפק בהטלת מאסר מותנה, לצד הטלת קנס סמלי, אולם במהלך טיעוני הצדדים נסקרו נתונים נוספים שאף בהם יש כדי לתמוך במסקנה המתבקשת.

כחלק מאותם נתונים - יש ליתן משקל להודאת הנאשם וקבלת האחריות; לקריסתו הכלכלית (וראה מסמכי הבנק מתוך אסופת המסמכים שהוגשה על ידי ההגנה); לעובדה כי התנהלותו כבעל תפקיד בשוק ההון עד לאירועי כתב האישום הייתה ללא דופי (וראה לדוגמא - פעילותו המשותפת עם פרופ' שמואל האוזר); למצבה הרפואי המורכב של אשתו כעולה מהמסמכים שהוגשו (ומטעמי צנעת הפרט אמנע ממתן פירוט); לטלטלה שעברו חייו ותוארה בטיעוני באי כוחו; לפעילותו ההתנדבותית; ולעובדה כי אין לחובתו הרשעות קודמות.

השילוב שבין נסיבותיה החריגות של העבירה, לנתוניו הייחודיים של הנאשם, מוביל למסקנה ברורה לפיה ניתן

לראות את אירועי כתב האישום כטעות חד פעמית, שאינה משקפת את התנהלותו המקצועית והאישית של הנאשם לאורך השנים.

מעבר לשיקולים השונים עליהם עמדתי, קיימת חשיבות גם לעובדה כי העונש המוסכם לו עתרו הצדדים סוכם במסגרת הסדר טיעון, וציפיית הנאשם היא כי בית המשפט יכבד את ההסדר, בוודאי כאשר ההסדר מתיישב עם כלל הנתונים כפי שפורטו לעיל.

ראו בהקשר האמור עמדת בית המשפט העליון בע"פ 1958/98 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד נז(1) 577; וכן ע"פ 2021/17 מצגר נ' מדינת ישראל (30.4.17) שם נקבעו הדברים הבאים:

"רבות נכתב על יתרונותיו של הסדר הטיעון ותפקידו הראוי, במקרים המתאימים, במסגרת האכיפה הפלילית (ע"פ 1421/10 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 18 (18.7.2012); עניין בורשטיין, בעמ' 112; ע"פ 2153/02 אידלברג נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (7.12.2006)). על יתרונות אלה, המיטיבים הן עם הנאשם הן עם האינטרס הציבורי, עמד בית משפט זה כבר לפני שנים רבות. הנאשם, זוכה לוודאות באשר לסעיפי הרשעתו ועונשו, וכל זאת במסגרת הליך שהוא קצר באופן יחסי. בנוסף, האינטרס הציבורי מוגשם אף הוא, שכן הסדרי טיעון מאפשרים להגדיל את האכיפה ואת הרשעה של עבריינים בחברה; מגשימים עקרונות של יעילות, ובכך מפנים משאבים של מערכות אכיפת החוק לטובת מטרות חשובות אחרות" (פסקה 11).

בכל הנוגע לעתירת התביעה להטלת קנס אומר כך: ההיבט העקרוני בעתירה מקובל עלי, בוודאי שעה שעסקינן בעבירות על חוק ניירות ערך. יחד עם זאת, במסגרת הוראת סעיף 40 לחוק העונשין, ציווה המחוקק על בתי המשפט להתחשב גם במצבו הכלכלי של הנאשם במסגרת קביעת מתחם הקנס, ומכאן - שיש משמעות של ממש לאותה קריסה כלכלית שחווה הנאשם ולעובדה כי עד היום, אין ביכולתו לפרנס את משפחתו (המונה גם שלושה ילדים קטינים). בנוסף, ולצורך קביעת שיעור הקנס, ראיתי חשיבות מסוימת, גם אם לא מכרעת, לעובדה כי הנאשם לא צריך היה להפיק רווח כספי כלשהו כתוצאה מהעברת המידע, וממילא לא הפיק כזה.

סוף דבר - החלטתי לאמץ את הסדר הטיעון ולגזור על הנאשם את העונשים הבאים:

(א) 6 חודשי מאסר אולם הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם יעבור תוך שנתיים מהיום את העבירה בה הורשע.

(ב) קנס בסך ₪ 10,000 אשר ישולם ב-10 תשלומים חודשיים שווים, החל מיום 1.11.17 ועד לסיום התשלומים או 50 ימי מאסר תמורתו.

ניתן צו כללי למוצגים לשיקול דעת התביעה.

ניתן היום, ט"ו אלול תשע"ז (31 אוגוסט 2017) במעמד הצדדים.